

Vergaderjaar 2012–2013

31 490

Vernieuwing van de rijksdienst

Nr. 117

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR WONEN EN RIJKSDIENST

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 mei 2013

Hierbij bied ik u de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2012 aan¹. Deze Jaarrapportage geeft een samenhangend beeld over 2012 van de gehele bedrijfsvoering van het Rijk. Met bedrijfsvoering wordt bedoeld op: organisatie, personeel, huisvesting, ICT, facilitair, inkoop en informatie-huishouding. Sinds het verslagjaar 2011 maakt ook het Sociaal Jaarverslag Rijk hier deel van uit.

Ook de komende jaren zullen we gezamenlijk ambitieus doorwerken om te komen tot een betere rijksdienst. Daarover bericht ik u apart in de Hervormingsagenda Rijksdienst, die ik uw Kamer nog deze maand zal doen toekomen.

Op weg naar één concern Rijk

In het regeerakkoord «Bruggen Slaan» kiest het kabinet wederom met nadruk voor een compacte en flexibele rijksdienst. Het kabinet vereenvoudigt beleid en uitvoering, voegt toezichtstaken en adviesfuncties samen en beëindigt en dereguleert taken. Aanvullend op de eerdere bezuinigingen (vanaf 2007 ruim € 3 miljard, waarvan 1,8 miljard Rutte-Verhagen) kiest het nieuwe kabinet voor een structurele bezuiniging van 1,1 miljard op de apparaatuitgaven van de ministeries, van de agent-schappen en van de Zelfstandige Bestuursorganen van de Rijksoverheid. Deze taakstelling op de Rijksdienst is alleen in geld uitgedrukt. Aan de ministeries de opgave om hier met slimme bezuinigingen op het apparaat en via verdere reductie van het personeelsvolume invulling aan te geven.

Waar staan we nu?

Tot circa 2016 werken we stevig door aan de uitbouw van de rijksbrede infrastructuur voor de bedrijfsvoering. Dat betekent dat we nu halverwege zijn op weg van idee naar implementatie. Langs alle lijnen van de

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

bedrijfsvoering zijn in 2012 stevige stappen gezet om te komen tot een compacte en flexibele rijksdienst. Binnen de bedrijfsvoering hangen veel processen met elkaar samen. Het flexibel en compact inrichten van één domein – bijvoorbeeld personeelsbeleid –, heeft gevolgen voor andere domeinen. Door de processen efficiënter in te richten, is minder personeel en minder externe inhuur nodig. Dit resulteert weer in minder huisvestingsbehoefte, een daling van de generieke inkoop en een verdere bundeling en standaardisatie van de ICT diensten.

Uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst

Veel van de maatregelen om te komen tot één concern Rijk zijn ondergebracht in het in 2011 gestarte Uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst. Het programma heeft tot doel om bij te dragen aan de realisatie van een compacte rijksoverheid en om besparingen te realiseren ten behoeve van de taakstelling uit het vorige regeerakkoord. Het huidige besparingspotentieel bedraagt ruim € 700 miljoen.

De meeste projecten verlopen conform planning. In 2012 zijn rijksbrede kaders vastgesteld voor inkoop, ICT, beveiliging en subsidieverlening. Daarnaast zijn nieuwe shared serviceorganisaties opgericht op het terrein van personeel en inkoop en zijn bestaande shared service organisaties op het terrein van ICT en facilitaire dienstverlening uitgebreid met de toetreding van nieuwe ministeries.

Ook is in 2012 verder gewerkt aan de ontwikkeling van de masterplannen kantoorhuisvesting, een shared service organisatie voor internationale dienstverlening, de inrichting van de inkoopuitvoeringscentra, de fusie van de RGD en de RVOB tot het Rijksvastgoedbedrijf, de fusie van de NMa, Opta en CA tot de Autoriteit Consument en Markt en de implementatie van de Werkkostenregeling.

Twee projecten die waren aangehouden in afwachting van de kabinetsformatie zijn beëindigd als onderdeel van het Uitvoeringsprogramma. Het betreft de bundeling van het toezicht op de hoogveiligheidsrisicobedrijven en de vereenvoudiging van de beleidsuitvoering. Beide projecten worden meegenomen in de uitwerking van de voornemens uit het huidige regeerakkoord ten aanzien van de rijksdienst.

Onderstaand vindt u een overzicht van de bereikte resultaten in 2012 per beleidsdomein.

Gezamenlijk personeelsbeleid

In 2012 is het aantal rijksambtenaren met 1,7% gedaald tot ruim 109.000 fte. Daarnaast is ook bij de meeste ministeries sprake van een verdere daling van de uitgaven voor externe inhuur. In totaal zijn de uitgaven externe inhuur bij het rijk met circa 10 miljoen euro gedaald ten opzichte van 2011.

Door de invoering van Verantwoord Begroten weten we nu de harde apparaatsuitgaven van de departementen en agentschappen. Voorgaande jaren waren dit schattingen. Uit de departementale jaarverslagen blijkt dat in 2012 de kerndepartementen € 7 miljard hebben uitgegeven aan personeel en materieel. De apparaatskosten van de agentschappen bedroegen € 5,7 miljard. In totaal is er dus in 2012 € 12,7 mld. uitgegeven. Deze totalen zijn exclusief zbo's, Defensie, KLPD en bijdrage agentschappen. In 2011 werd het totaal van personele en materiële uitgaven geschat op € 13,4 miljard. Ten opzichte van de schatting vorig jaar is de Rijksoverheid dus goedkoper geworden. Vanaf volgend jaar

kunnen we scherpere conclusies trekken over het tempo waarin de Rijksoverheid goedkoper wordt.

De huidige economische situatie en interne ontwikkelingen zoals ontgroening en vergrijzing van het personeelsbestand vragen om interventies binnen het Rijk. In 2012 is daarom gestart met de ontwikkeling van een rijksbreed Strategisch Personeelsbeleid met de focus op 2020. Hierin staat het anticyclisch anticiperen en investeren in de kwaliteit en het aanpassingsvermogen van de organisatie en de medewerker centraal.

Gezamenlijk inkopen

Het doet me deugd om vast te stellen dat ook op het terrein van inkopen en aanbesteden in 2012 betekenisvolle resultaten zijn bereikt. In 2012 zijn de inkoopuitgaven gedaald met circa € 200 miljoen. In de periode van 2009 tot en met 2012 zijn de rijksinkoopuitgaven gedaald van ruim € 11,5 miljard naar bijna € 10 miljard, een daling van 13%. Tegelijkertijd is het percentage van de generieke rijksinkoop dat via het rijksbrede categoriemanagement is gerealiseerd, gestegen van circa 43% naar bijna 50%.

Net als in 2011 heeft het Rijk de duurzaamheidsdoelstelling 100% duurzaam inkopen voor de aanbestedingen van het Rijk gerealiseerd. Ook de beleidsdoelstellingen ten aanzien van social return zijn bij aanbestedingen van het Rijk in 2012 ingevuld.

Gezamenlijke huisvesting en faciliteiten

De omvang van het rijksambtenarenapparaat krimpt. Op termijn werkt dit door in de vraag naar kantoorhuisvesting. Om deze vraag zo goed mogelijk te kunnen accommoderen, ben ik begonnen met het opstellen van masterplannen voor kantoorhuisvesting per provincie. Uitgangspunten hierbij zijn de huisvestingsnormen voor het aantal werkplekken per ambtenaar en het in 2011 vastgestelde kantorenlocatiebeleid waarbij leegstand in eigendomskantoren van het Rijk zoveel mogelijk wordt voorkomen. Deze omvangrijke opdracht wordt in 2013 afgerond en voor het zomerreces verschaf ik de kamer een totaalbeeld van zowel kantoorhuisvesting voor het Rijk, als onder meer gevangenissen, huisvesting van de Nationale Politie en de ontwikkelingen in het vastgoed van Defensie. We staan daarmee aan de vooravond van een forse daling van het aantal kantoren van het Rijk. Hierbij heb ik toegezegd rekening te houden met een evenredige verdeling over de provincies; de zogenoemde krimpregio's ontzien we zo veel als mogelijk. Ook het concept van Rijkskantoren is in opkomst. De nieuwe huisvesting van Veiligheid en Justitie en Binnenlandse Zaken is daarvan een eerste voorbeeld.

Op facilitair gebied zijn in 2012 grote stappen gezet op het gebied van Shared Service Organisaties, met de oprichting van vier landelijke facilitaire concerndienstverleners: FM Haaglanden, Rijkswaterstaat, Dienst Justitiële Inrichtingen en Belastingdienst. Deze vier facilitaire concerndienstverleners zijn georganiseerd in het Landelijk Facilitair Management Overleg (LFMO) en werken met hoge ambitie en snelheid aan het harmoniseren van producten en diensten en één verrekenningsprijs voor de facilitaire dienstverlening in het Rijk.

Gezamenlijke ICT-diensten

Ook op het terrein van de ICT zijn in 2012 belangrijke stappen gezet. In 2012 is het toezicht op de informatiebeveiliging geïntensiveerd en verder gecentraliseerd. Zo is er met de vaststelling van de Baseline Informatiebe-

veiliging Rijk nu één basisniveau voor informatiebeveiliging voor de hele rijksdienst. De departementale beveiligingsfunctie is versterkt door op bovendeperimentaal niveau invulling te geven aan de functie rijksbeveiligingsambtenaar. Ook voor wat betreft de consolidatie van de ICT-datacenters is de fase van planning overgegaan in daadwerkelijke realisatie: alle huidige (64) datacenters zijn toegewezen aan één van de vier uiteindelijke centers en er is een sluitingsplan vastgesteld. Sinds de introductie -in 2008- van het CIO-stelsel ontstaat meer greep op en inzicht in het verloop van grote en risicovolle ICT-projecten. Daarmee is de realisatie van één ICT-dienstverlener Haagse kern en één ICT-infrastructuur in 2012 nog niet voltooid. In 2012 is wel -door alle departementen en gemeenschappelijk- de kiem gelegd voor wat tot 2017 geogst kan worden.

Toezeggingen

Met deze jaarrapportage geef ik ook invulling aan een aantal toezeggingen die de afgelopen periode aan uw kamer zijn gedaan. Ik bied u een overzicht van de in 2012 ingestelde onafhankelijke adviescommissies en colleges van het rijk. Tevens geef ik een cumulatief overzicht per persoon van vergoedingen van alle leden van de Kaderwet adviescolleges.

In de rapportage grote ICT-projecten zijn nu ook de verwachte kosten van onderhoud en de maatschappelijke relevantie van elk project opgenomen. Ook is een rapportage opgenomen over de controles door OPTA en Policy Authority bij certificatenleveranciers.

Uw kamer heeft gevraagd om een overzicht van het aantal vacatures dat is opgevuld met 50-plussers bij het Rijk. Hier wordt bij deze aan voldaan.

Tot slot antwoord ik op de motie Heijnen (Kamerstuk 33 000 VII, nr. 29) waarin wordt verzocht erop toe te zien dat in 2012 en volgende jaren tenminste het aantal stageplaatsen/leerbanen bij de rijksoverheid beschikbaar is, als het geval was in 2010, en daarover de kamer te informeren.

Bovenstaande resultaten overziend, concludeer ik dat we door het slimmer en efficiënter inrichten van bedrijfsvoeringprocessen, stevig op weg zijn om een kleinere en goedkopere Rijksdienst te realiseren. Dit betekent niet dat we er al zijn: de veranderopgave blijft groot en kwaliteit en continuïteit blijven een aandachtspunt. Aan de hand van de Hervormingsagenda en de afronding van het Uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst werken we ook de komende jaren ambitieus door om te komen tot één concern Rijk. Met als uiteindelijk resultaat: een Rijksdienst die kwalitatief hoogwaardige diensten levert voor een zo efficiënt mogelijke prijs.

De minister voor Wonen en Rijksdienst,
S.A. Blok